

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี ๒๕๖๔

เทศบาลตำบลหนองสนม
อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดความแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็นการเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลหนองสนม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ ตามคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ละส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ ในครั้งนี้ เทศบาลตำบลหนองสนม จึงจัดทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ประกอบด้วย ผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปี ๒๕๖๔ เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ตลอดจนมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

เทศบาลตำบลหนองสนม

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง
 - ๗.๑ การระบุความเสี่ยง
 - ๗.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
 - ๗.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
 - ๗.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
 - ๗.๕ แผนบริหารความเสี่ยง

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ๒๕๖๔ ของเทศบาลตำบลหนองสนม
อำเภอวนรวาส จังหวัดสกลนคร**

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตให้แก่บุคลากรในองค์กร ถือเป็นการป้องกันการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือกรณีที่เกิดจากการทุจริตจะช่วยเป็นหลักประกันระดับหนึ่ง ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่ประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระอีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรฐานระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงาน) เป็นลักษณะ pre – decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะการกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการทดสอบเป็นลักษณะ post – decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๑ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อองค์กรกำกับ ดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุม

ภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

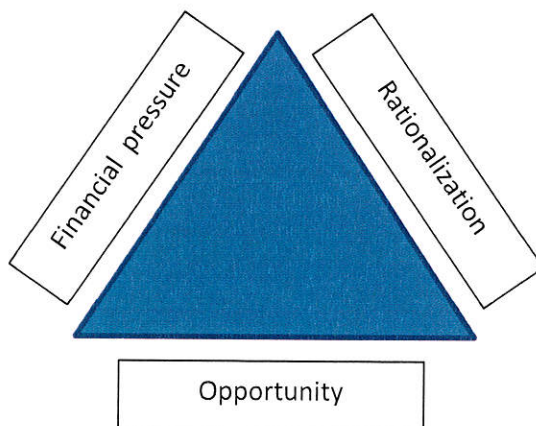
หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กัน มีอยู่จริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุมภายในมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ หาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

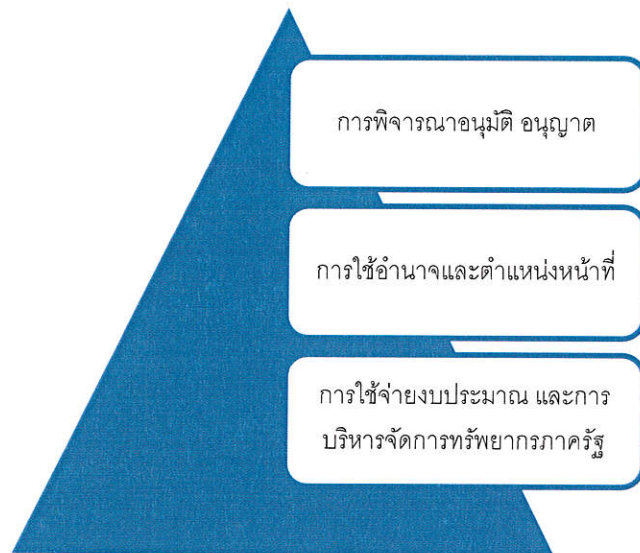
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑	• ระบุความเสี่ยง
๒	• การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓	• เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔	• การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕	• แผนบริหารความเสี่ยง
๖	• การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗	• จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘	• การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙	• การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การเตรียมการเพื่อประเมินความเสี่ยง ต้องดำเนินการ ดังนี้

- คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต (มาจาก ๓ ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณาอนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ)
- เลือกงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เลือกกระบวนการงาน จากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- ตัวอย่าง -

งานด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตทางราชการ

กระบวนการ การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร
หรือรื้อถอน

รายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การขออนุญาต
ก่อสร้างอาคาร

๗.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การนำข้อมูลที่ได้จากการเตรียมข้อมูล ในส่วนของรายละเอียดและขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในการปฏิบัติงานนั้น อาจ ประกอบด้วยกระบวนการย่อย จึงให้ระบุความเสี่ยงโดยอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงที่เสี่ยง ต่อการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการ ประเมิน เนื่องจากในระบบงานการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือความเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามี ความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการ ป้องกันการทุจริต หรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในระเภทความเสี่ยง ซึ่ง เป็น Known factor และ Unknown factor

Known factor	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายว่า จะมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ หรือประวัติมีมานานอยู่แล้ว
Unknown factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/ พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

เทคนิคการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑ ระบุความเสี่ยง(Known factor และ Unknown factor) รายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต
ความเสี่ยงเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Known factor	Unknown factor
๑	การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุตามคำขอ แต่รับเรื่องไว้ดำเนินการ	√	
๒	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ การเลี้ยงรับรองต่างๆ เป็นการเอประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	√	
๓	เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ในการนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้ส่วนตัว	√	
๔	เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่ายเงิน เช่นปลอมลายมือชื่อ แก๊ไขเอกสารการเบิกจ่าย แก๊ไขใบสำคัญรับเงิน	√	
๕	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานจ้างมีการรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง		√
๖	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูลและเบิกจ่ายเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเดินทางไปราชการ ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง		√
๗	การจัดโครงการตามยุทธศาสตร์ของเทศบาล ตำบลหนองสนม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ที่อาจแอบแฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้เกิด	√	

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Known factor	Unknown factor
	ความไม่คุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ มีการ สมรู้ร่วมคิดกับผู้รับจ้าง เอื้อประโยชน์ให้กับ พวกพ้อง กรรมการการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนได้ ส่วนเสีย		

หมายเหตุ : อธิบายรายละเอียด พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริต

- คงความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ หรือประวัติมีมานานอยู่แล้ว / Known factor
- ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น / Unknown factor

๗.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

การนำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของการทุจริต ของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต

สถานะสีเขียว คือ ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง คือ ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถเฝ้าความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีแดง ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิด หรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)					
ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุตามคำขอ แต่รับเรื่องไว้ดำเนินการ		√		
๒	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ การเลี้ยงรับรองต่างๆ เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา				√
๓	เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯในการนำรถยนต์ ส่วนกลางไปใช้ส่วนตัว			√	
๔	เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่ายเงิน เช่นปลอม ลายมือชื่อ แก้ไขเอกสารการเบิกจ่าย แก้ไขใบสำคัญรับเงิน				√
๕	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานจ้างมีการ รับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง			√	
๖	เจ้าหน้าที่มีเจตนาบิดเบ่งข้อมูลและเบิกจ่ายเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเข้าบ้าน ค่าเดินทางไปราชการ ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง			√	
๗	การจัดโครงการตามยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลหนองสนม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ที่อาจแอบแฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ มีการสมรู้ร่วมคิดกับผู้รับจ้าง เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง กรรมการการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนได้ส่วนเสีย			√	

๗.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตระดับสูง จนถึงสูงมาก (สีส้ม กับ สีแดง) จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีค่า ๑ – ๓ ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่ค่า ๑ – ๓ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าขั้นตอนนั้น เป็น must หมายถึงความจำเป็นสูง ของการเฝ้าระวังการทุจริต ค่าของ must คือ อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒
- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าขั้นตอนนั้น เป็น Should หมายถึงจำเป็นต่ำ ในการเฝ้าระวังการทุจริต ค่าของ Should คือ อยู่ในระดับ ๑

ระดับของความรุนแรงผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้เสีย stakeholder รวมถึงงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ การเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้ใช้ กลุ่มเป้าหมาย customer/user ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนงานนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการภายใน internal process หรือกระทบต่อการเรียนรู้ องค์ความรู้ learning & growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ระดับความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ จำเป็นของการ ระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยง รวมจำเป็น x รุนแรง
๑	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ การเลี้ยงรับรองต่างๆ เป็นการเอประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา	๓	๓	๙
๒	เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปลอมแปลงเอกสารการเบิก จ่ายเงิน เช่นปลอมลายมือชื่อ แก้ไขเอกสารการ เบิกจ่าย แก้ไขใบสำคัญรับเงิน	๓	๓	๙
๓	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานจ้างมีการรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด จากผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	๓	๓	๙

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ จำเป็นของการ ระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยง รวมจำเป็น x รุนแรง
๔	เจ้าหน้าที่มีเจตนาบิดบังข้อมูลและเบิกจ่ายเงิน ราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่า บ้าน ค่าเดินทางไปราชการ ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่า เบี้ยเลี้ยง	๓	๓	๙
๕	การจัดโครงการตามยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบล หนองสนม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ที่อาจแอบ แฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าใน การใช้จ่ายงบประมาณ มีการสมัรู้ร่วมคิดกับผู้รับจ้าง เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง กรรมการการจัดซื้อจัด จ้าง	๒	๒	๔

๗.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

เทศบาลตำบลหนองสนม การนำค่าความรุนแรงจากตาราง ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีการควบคุมการทุจริตในระดับใด
เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ/ ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้ ไม่
มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ การเลี้ยงรับรองต่างๆ เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา	พอใช้		√	
๒	เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปลอมแปลงเอกสารการ เบิกจ่ายเงิน เช่นปลอมลายมือชื่อ แก้ไขเอกสาร การเบิกจ่าย แก้ไขใบสำคัญรับเงิน	พอใช้		√	
๓	เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการการตรวจรับพัสดุ ตรวจรับงานจ้างมีการรับเงินหรือผลประโยชน์อื่น ใดจากผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	พอใช้		√	
๔	เจ้าหน้าที่มีเจตนาบิดเบ่งข้อมูลและเบิกจ่ายเงิน ราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่า บ้าน ค่าเดินทางไปราชการ ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง	พอใช้		√	
๕	การจัดโครงการตามยุทธศาสตร์ของเทศบาล ตำบลหนองสนม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ที่ อาจแอบแฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้เกิด ความไม่คุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ มีการ สมรู้ร่วมคิดกับผู้รับจ้าง เอื้อประโยชน์ให้กับพวก พ้อง กรรมการการจัดซื้อจัดจ้าง	พอใช้	√		

การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรม ตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

สถานะสีเขียว (ยังไม่เกิด เฝ้าระวังต่อเนื่อง

: ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง(เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันที ตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริต ระดับความรุนแรงน้อยกว่าระดับ ๓

สถานะสีแดง(เกินกว่าการยอมรับ)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริต ไม่ลดลง ระดับความรุนแรงมากกว่าระดับ ๓

ตารางที่ ๕ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ การเลี้ยรับรองต่างๆ เป็นการเอประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	กำกับ ดูแลให้บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติงานตามระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเคร่งครัด		√	
๒	เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่ายเงิน เช่นปลอมลายมือชื่อ แก้ไขเอกสารการเบิกจ่าย แก้ไขใบสำคัญรับเงิน	ทำบันทึกชี้แจงให้ข้าราชการเซ็นรับทราบและทำหนังสือแจ้งเวียนถึงโทะที่จะได้รับให้ข้าราชการทราบ ควบคุมกำกับ ดูแลให้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินแลการคลังอย่างเคร่งครัด		√	

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๓	เจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำสั่งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับคำตอบแทนจากผู้รับจ้าง รับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดกับผู้รับจ้างคือจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบให้ถูกต้อง	กำชับและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่มีความรู้และมีความเป็นธรรมไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์แนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง		√	
๔	เจ้าหน้าที่มีเจตนาบิดเบ่งข้อมูลและเบิกจ่ายเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเดินทางไปราชการ ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง	สร้างความตระหนักในการเป็นข้าราชการที่ดี ชี้แจงให้เกิดความเข้าใจในระเบียบและการระงับการปฏิบัติหน้าที่และการประพฤตินับต่อหน้าที่ตัวเอง		√	
๕	การจัดโครงการตามยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลหนองสนม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ที่อาจแอบแฝง หรือเกินความจำเป็น ทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ มีการสมรู้ร่วมคิดกับผู้รับจ้าง เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง กรรมการการจัดซื้อจัดจ้าง	ควบคุมกำกับดูแล การใช้จ่ายงบประมาณและการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบ ควบคุมกำกับ ดูแลบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างเคร่งครัด	√		

การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

เทศบาลตำบลหนองสนม ได้นำผลการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมิกิจกรรม หรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

- ๑. เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
- ๒. เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ (สถานะสีเหลือง) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
- ๓. ยังไม่เกิดเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง(สถานะสีเขียว)

ตารางที่ ๖ จัดทำระบบความเสี่ยง

๑. (สถานะสีแดง) เกินกว่าการยอมรับ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
-	-

๒ (สถานะสีเหลือง) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ การเลี้ยงรับรองต่างๆ เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	- กำกับติดตาม ส่งเสริมเจ้าหน้าที่ให้ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.พัสดุ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด
เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่ายเงิน เช่นปลอมลายมือชื่อ แก๊ไขเอกสารการเบิกจ่าย แก๊ไขใบสำคัญรับเงิน	- ผู้บังคับบัญชา กำกับดูแล และติดตามการเบิกจ่ายเงินอย่างเคร่งครัดและเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง
เจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำสั่งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับค่าตอบแทนจากผู้รับจ้าง รับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดกับผู้รับจ้างคือจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบให้ถูกต้อง	กำชับและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่มีความรู้และมีความเป็นธรรม ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์แนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง
เจ้าหน้าที่มีเจตนาบิดเบ่งข้อมูลและเบิกจ่ายเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเดินทางไปราชการ ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง	ซักซ้อมแนวทางและทำความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจในการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้ สร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓. (สถานะสีเขียว) ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
การดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาของเทศบาล ตำบลหนองสนม ที่อาจมีการแอบแฝง มีการใช้จ่าย งบประมาณเกินความจำเป็นทำให้เกิดความไม่ คุ้มค่าต่อการใช้จ่ายและอาจไม่โปร่งใส	คณะผู้บริหาร กำชับ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าให้เจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้องจัดทำรายงานให้ผู้บริหารทราบทุกครั้งที่มีการใช้จ่ายงบประมาณ การดำเนินโครงการกิจกรรมทุกครั้งต้องเสนอเพื่อขออนุมัติจากผู้มีอำนาจทุกครั้ง

การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

เทศบาลตำบลหนองสนม ได้จัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะ
ความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ (สี) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ สีเหลือง หมายถึงสถานะความเสี่ยงระดับปานกลาง
สีแดง หมายถึง สถานะความเสี่ยงระดับสูงมากเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ดังนี้

ตารางที่ ๗ ตารางการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑	การดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาของเทศบาล ตำบลหนองสนม ที่อาจมีการแอบแฝง มีการใช้จ่าย งบประมาณเกินความจำเป็นทำให้เกิดความไม่คุ้มค่า ต่อการใช้จ่ายและอาจไม่โปร่งใส	มีการรับสินบน/เรียกรับเงิน/ของขวัญ/สินน้ำใจ การเลี้ยงรับรองต่างๆ เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา	-
๒	-	เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปลอมแปลงเอกสารการเบิก จ่ายเงิน เช่นปลอมลายมือชื่อ แก้ไขเอกสารการ เบิกจ่าย แก้ไขใบสำคัญรับเงิน	-

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๓	-	เจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำสั่งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับค่าตอบแทนจากผู้รับจ้าง รับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดกับผู้รับจ้างคือจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบให้ถูกต้อง	-
๔	-	เจ้าหน้าที่มีเจตนาบิดเบ่งข้อมูลและเบิกจ่ายเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเดินทางไปราชการ ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง	-
	การดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองสนม ที่อาจมีการแอบแฝง มีการใช้จ่ายงบประมาณเกินความจำเป็นทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าต่อการใช้จ่ายและอาจไม่โปร่งใส	-	-